

Sprawozdanie z realizacji
„Gminnego Programu
Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
oraz
Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie”
za 2020 rok

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2014 – 2020, został opracowany w związku z art. 6 ust.2 ustawy z dnia 10 czerwca 2010 r o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2010 r. Nr 125 poz. 842) i przyjęty do realizacji Uchwałą Nr XXVIII/193/14 Rady Gminy Nowinka z dnia 28 marca 2014 r.

Podmioty realizujące ww. Program:

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowince,
- Komenda Powiatowa Policji w Augustowie,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Nowince,
- Szkoła Podstawowa w Nowince wraz z filiami,
- Niepubliczny Zakłady Opieki Zdrowotnej w Nowince,
- Władze Gminy Nowinka,
- Stowarzyszenie „Wspólnota Puszczy” w Nowince,
- I Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej przy Sądzie Rejonowym w Augustowie.

Zgodnie z Gminnym Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2014 – 2020, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowince przedkłada sprawozdanie z jego realizacji.

GMINNY OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ W NOWINCE

W ramach „Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2014 – 2020”, którego głównym celem operacyjnym jest zintensyfikowanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie gminy Nowinka, zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób dotkniętych przemocą w rodzinie, zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie oraz zwiększenie poziomu kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w celu podniesienia jakości i dostępności świadczonych usług. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej prowadził działania poprzez:

- współpracę w ramach Zespołu Interdyscyplinarnego pracowników socjalnych, przedstawicieli oświaty, policji, przedstawicieli GKRPA, przedstawicieli ochrony zdrowia i organizacji pozarządowej oraz kuratora sądowego, którzy czynnie uczestniczyli w pracach Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych,

- diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie: prowadzenie rejestru procedury „Niebieskie Karty”: w roku 2020 wypełniono 12 kart A, 13 kart C i 12 kart D. Ponadto prowadzono 5 niezakończonych Niebieskich Kart z roku ubiegłego. Dwie procedury prowadzone były z powodu stosowania przemocy wobec dzieci, cztery z powodu przemocy stosowanej wobec osób starszych,
- inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie poprzez powoływanie grup roboczych przez Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego do działań w indywidualnych przypadkach: w roku 2020 powołano 7 grup roboczych, które odbyły 24 posiedzenia,
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym poprzez rozpropagowanie ulotek i plakatów dotyczących zjawiska przemocy, informacji o możliwości udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Augustowie, na stronie internetowej ośrodka, tablicy ogłoszeń w siedzibie ośrodka, gdzie osoby doznające przemocy mogą otrzymać pomoc, w jakich instytucjach, numery telefonów do tych instytucji,
- zamieszczenie na stronie internetowej bazy wsparcia dla osób doznających przemocy w rodzinie oraz materiałów dotyczących stworzenia planu awaryjnego dla osób doznających przemocy w pandemii koronawirusa,
- prowadzenie rozmów informacyjno-motywacyjnych z rodzinami w ramach pracy socjalnej: w roku 2020 pomoc uzyskało – 75 rodzin,
- poradnictwo terapeutyczne - w roku 2020 w Punkcie Konsultacyjnym Uzależnień działającym dwa razy w miesiącu (trzeci i czwarty czwartek miesiąca w godz. 15.00 - 17.30) skorzystało z poradnictwa 18 osób uzależnionych oraz 4 współuzależnione,
- monitorowanie sytuacji rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty”,
- składanie półrocznych i rocznych sprawozdań z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie do Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego w Białymstoku.

Zgodnie z art. 9a ust.9 w/w ustawy obsługę organizacyjno-techniczną Zespołu zapewnia Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowince. Obsługa oznacza:

- a) prowadzenie rejestru „Niebieskich Kart”, protokołów posiedzeń ZI oraz grup roboczych, list obecności członków uczestniczących w posiedzeniach, notatek służbowych potwierdzających zaproszenia członków na posiedzenia ZI, prowadzenie teczek indywidualnych,
- b) zapewnienie pomieszczenia na obrady Zespołu lub grup roboczych,

- c) zapewnienie materiałów papierniczo - biurowych na potrzeby pracy Zespołu i grup roboczych (papier, toner, znaczki pocztowe, ksero, komputer, pieczętki, tablice informacyjne, tečky i szafy na przechowywanie i segregowanie informacji).

KOMENDA POWIATOWA POLICJI W AUGUSTOWIE – PUNKT PRZYJĘĆ INTERESANTÓW W NOWINCE

W ramach „Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2014 – 2020”, funkcjonariusze KPP w Augustowie realizowali następujące działania:

1. Uczestniczyli w posiedzeniach Zespołu Interdyscyplinarnego oraz w pracach grup roboczych w związku z prowadzonymi procedurami Niebieskiej Karty.
2. Udzielali asysty pracownikom socjalnym GOPS w Nowince podczas wspólnych wizyt u rodzin, w których istniało podejrzenie występowania przemocy w rodzinie.
3. Monitorowali sytuację rodzin dotkniętych przemocą w rodzinie w ramach wszczętej procedury Niebieskiej Karty.
4. Uczestniczyli w spotkaniach z uczniami odbywającymi się w szkołach na terenie gminy Nowince, na których poruszana była problematyka dotycząca przemocy w rodzinie.
5. Współpracowali z Zespołem Prewencji Kryminalnej Nieletnich i Patologii Wydziału Prewencji w Augustowie w ramach zwalczania i zapobiegania zjawisku przemocy w rodzinie.

GMINNA KOMISJA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH W NOWINCE

W ramach „Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2014 – 2020”, Gminna Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Nowince prowadziła działania:

- w 2020 roku wystąpiła do Sądu o wszczęcie postępowania w sprawie zastosowania obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego wobec 1 osoby,
- wystąpiła do Sądu z wnioskiem o zastosowanie obowiązku poddania się leczeniu w stacjonarnym zakładzie leczenia odwykowego wobec 1 osoby,

- skierowała 2 osoby na badania w celu ustalenia stopnia uzależnienia od alkoholu oraz ustalenia formy i rodzaju leczenia odwykowego, przez lekarza psychiatrę i psychologa,
- członek komisji uczestniczy w pracy Lokalnego Zespołu Interdyscyplinarnego i pracuje w grupach roboczych zajmujących się przemocą w rodzinie.

Komisja prowadziła również profilaktyczną działalność informacyjną i edukacyjną w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii w szczególności dla dzieci i młodzieży, poprzez dofinansowanie:

- zakupu książek o tematyce profilaktycznej,
- zakupu wyposażenia mobilnej strefy artystycznej (głośniki, stoły, ławki, zestawy malarskie),
- zakup programów do prowadzenia działalności profilaktycznej i edukacyjnej w szkołach na terenie gminy

PLACÓWKI SZKOLNE

W ramach „Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w 2020 roku w Szkole Podstawowej w Nowince w Szkole Filialnej w Olszance i w Monkiniach prowadzone były działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych form pracy z uczniami oraz działania rozwijające kompetencje rodziców zagrożonych przemocą.

I. Działania wychowawcze i profilaktyczne w szkołach.

1. Obserwacja dzieci, ich zachowania, stanu zdrowia w codziennej pracy.
2. Monitorowanie sytuacji rodzinnej uczniów wywodzących się z grup ryzyka.
3. Lekcje wychowawcze prowadzone w szkołach przez wychowawców o tematyce wdrażającej prawidłowe zachowania i postawy wśród dzieci, radzenia sobie ze stresem i agresją oraz o formach spędzania wolnego czasu, które sprzyjają zachowaniom nieagresywnym.
4. Lekcje wychowawcze i inne działania przeprowadzone przez pedagoga szkolnego:
 - a) „Zapobiegamy konfliktom”
 - b) „Określanie swoich zainteresowań”
 - c) „Okazywanie emocji, uwrażliwienie wobec innych”
 - d) „Nikt nie zasługuje na złe traktowanie”
 - e) „Przestrzeganie norm zachowania”

f) „Profilaktyka uzależnień”

g) „Mogę wpływać na to co czuję”

h) Realizacja rekomendowanego przez MEN Programu Wychowawczo – Profilaktycznego „SPÓJRZ INACZEJ”:

- „Poznajemy się”

- „Popełniamy błędy”

- „Apteczka pierwszej pomocy emocjonalnej”

i) Prowadzenie zajęć rozwijających kompetencje emocjonalno - społeczne.

5. Promowano i wzmacniano działania w celu zmniejszenia agresji i przemocy, o tematyce psychologicznej, zdrowotnej i przestrzegania norm społecznych:

- Warsztaty z psychologiem p. Magdaleną Truskowską z Pracowni Psychologicznej SENSODIA w Augustowie przeprowadzone z uczniami klas VI-VIII na temat:

a) „Wyloguj się z sieci – cyberprzemoc, uzależnienia od Internetu (media społecznościowe, gry komputerowe i inne)”.

b) „Nie daj się uzależnieniom – różne rodzaje uzależnień (odważna komunikacja, konsekwencje prawne, objawy i skutki w relacjach z innymi, jak sobie radzić z uzależnieniem, gdzie szukać pomocy)”.

c) „Rozwiązywanie konfliktów, empatia, tolerancja, emocje”.

d) „Radzenie sobie ze stresem, silnymi emocjami. Mobbing szkolny”.

- Prelekcje z p. Ewą Anuszkiewicz, przedstawicielką SANEPID w Augustowie oraz ze specjalistami Centrum Dietetycznego NATURHOUSE w Suwałkach przeprowadzone z uczniami klas VI na temat: „Przyszłość zależy od ciebie”.
- Warsztaty profilaktyczne z por. M. Błażewicz i por. R. Kałąką, przedstawicielami Aresztu Śledczego w Suwałkach przeprowadzone z uczniami klas VII na temat: „Stop przemocy”.
- Konkurs „STOP SPĘDZANIU WOLNEGO CZASU Z TELEFONEM” z nagrodami ufundowanymi przez Urząd Gminy w Nowince.
- Doposażenie szkoły w materiały z serii EDUTERAPEUTICA. Dzięki nowoczesnym i dostosowanym do szkół pomocom zaangażowanie uczniów polega na rozwoju szeregu umiejętności rozwijających myślenie, koncentrację, cierpliwość oraz umiejętność analizowania, rozwiązywania problemów i sposobów reagowania. Nauka przez indywidualną aktywność i współpracę z innymi uspołecznia uczestników zajęć i

buduje kompetencje niezbędne do funkcjonowania w grupach z różnych środowisk.
Jest możliwość korzystania przez rodziców.

Są to pakiety materiałów:

1. „Uzależnienia”.
2. „Przemoc i agresja”.
3. „Problemy emocjonalne”.

6. Objęto opieką dzieci z rodzin, w których prowadzona jest procedura Niebieska Karta lub dzieci będących świadkami przemocy poprzez:

- udzielanie indywidualnego wsparcia pedagoga szkolnego;
- organizację pomocy psychologiczno – pedagogicznej w formie zajęć korekcyjno – kompensacyjnych i profilaktycznych;
- udzielanie porad wychowawczych w rozwiązywaniu trudności w kontaktach rodzinnych, rówieśniczych i środowiskowych.

7. Promowano prawidłowe pełnienie funkcji opiekuńczo - wychowawczych przez pedagoga szkolnego i wychowawców wśród rodziców poprzez:

- porady i konsultacji indywidualne w zakresie wychowania dziecka i postaw rodzicielskich;
- wskazywanie efektywnych sposobów rozwiązywania konfliktów w rodzinie i sposobów radzenia sobie ze złością w celu nabywania umiejętności rozwiązywania konfliktów oraz radzenia sobie z agresją;
- aktywizowanie rodziców do systematycznej pracy z dzieckiem w domu, w celu osiągnięcia sukcesów w nauce i w zachowaniu;
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach oraz możliwościach skorzystania z pomocy psychologicznej czy prawnej według potrzeb;
- wskazywanie literatury oraz innych źródeł wiedzy o zapobieganiu przemocy domowej;
- pedagogizację rodziców w ramach zebrań szkolnych.

8. Gromadzono informacje i materiały w sprawie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie w ramach współpracy z instytucjami:

- Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej;
- Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną;
- Policją;
- Kuratorką rodzin;
- Asystentką rodzin.

II. Udział pedagoga szkolnego oraz nauczycieli reprezentujących szkoły w posiedzeniach

Lokalnego Zespołu Interdyscyplinarnego oraz uczestnictwo pedagoga w grupach roboczych.

1. Wymieniano informacje z przedstawicielami instytucji tworzących LZI.
2. Monitorowano sytuację rodzin, w których dochodziło do przemocy oraz rodzin zagrożonych jej wystąpieniem.
3. Podejmowano interwencję w oparciu o procedurę „Niebieskiej Karty” i stosownych przepisów.

STOWARZYSZENIE WSPÓLNOTA PUSZCZY

W ramach „Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2014 – 2020”, Stowarzyszenie „Wspólnota Puszczy” realizowało działania w zakresie aktywizacji zawodowej osób z rodzin doświadczających przemocy w rodzinie. Aktywizacja zawodowa polegała na szeregu szkoleń zawodowych. Jednymi z kluczowych form wsparcia było zapobieganie bierności i apatii, uspołecznianie jednostki i włączanie do aktualnego życia społecznego poprzez pracę w grupie. Zapobieganie przemocy w rodzinie odbywało się poprzez udzielanie wsparcia w zakresie psychologicznym i terapeutycznym. Mieszkańcy oraz osoby z rodzin dotkniętych zjawiskiem przemocy nakierowywani byli na dostępne formy pomocy i wsparcia długoterminowego.

NZOZ W NOWINCE

W ramach „Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2016 – 2020”, NZOZ w Nowince realizował następujące działania poprzez:

- uczestnictwo pracownika ochrony zdrowia w Zespole Interdyscyplinarnym oraz w pracach grup roboczych.
- współpraca w ramach prac Zespołu Interdyscyplinarnego z przedstawicielami: pomocy społecznej, oświaty, policji, GKRPA.
- monitorowanie sytuacji rodzin dotkniętych przemocą poprzez odwiedziny w środowisku.
- udział w działaniach edukacyjno-informacyjnych.

ZESPÓŁ KURATORÓW ZAWODOWYCH I ZESPOŁU KURATORSKIEJ SŁUŻBY SĄDOWEJ PRZY SĄDZIE REJONOWYM W AUGUSTOWIE

I Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej Sądu Rejonowy w Augustowie, realizował cele ujęte w Harmonogramie Działań, pkt 1 ust.4 „Działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych metod i kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą, oraz pkt 2 ust.4 „Upowszechnianie informacji w zakresie możliwości i form udzielania pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie,„. Realizując powyższe zadanie kuratorzy zawodowi i społeczni Sądu Rejonowego w Augustowie, w trakcie wykonywania dozorów/nadzorów w rodzinach ze stwierdzoną przemocą lub zagrożonych przemocą, prowadzili działania profilaktyczne motywujące rodziców do wdrażania właściwych wzorców zachowań w relacjach rodzinnych oraz sposobów uzyskiwania pomocy w sytuacjach kryzysowych. Ponadto kurator wskazany przez Prezesa Sądu Rejonowego w Augustowie uczestniczył w pracy Lokalnego Zespołu Interdyscyplinarnego.

ZESPÓŁ INTERDYSCYPLINARNY W NOWINCE

Zespół Interdyscyplinarny w Nowince powołany został Zarządzeniem Nr 15/19 Wójta Gminy Nowinka z dnia 27 października 2019 r. w sprawie powołania członków zespołu interdyscyplinarnego, Zarządzeniem Nr 38/19 z dnia 10 czerwca 2019 r. w sprawie zmiany składu członków zespołu interdyscyplinarnego i Zarządzeniem Nr 43/20 z dnia 7 września 2020 r. w sprawie zmiany składu członków zespołu interdyscyplinarnego w składzie 10 osób. Obowiązek utworzenia Zespołu Interdyscyplinarnego, jako zadania własnego gminy, wynika z Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2020 r. Nr 218 ze zm.).

Członkowie Zespołu działają na podstawie wyżej wymienionej ustawy, Zarządzenia Wójta Gminy Nowinka, porozumień zawartych między Wójtem Gminy Nowinka a podmiotami, których przedstawiciele wchodzi w skład Zespołu oraz Regulaminu Organizacyjnego ZI w Nowince.

Celem działania Zespołu Interdyscyplinarnego jest m. in.:

- pomoc osobom, rodzinom, grupom problemowym i środowiskom dysfunkcyjnym w przezwyciężaniu ich problemów.
- wspólne rozwiązywanie problemów, opracowywanie strategii działania, szukanie nowych możliwości pomocy.

- efektywne podejmowanie działań pomocowych i interwencyjnych w momencie zaistnienia problemu, jak również po jego zdiagnozowaniu i zidentyfikowaniu.
- współdziałanie z innymi podmiotami przy rozwiązywaniu problemu i przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Integracja działań instytucji odpowiedzialnych za realizację zadań wynikających z „Gminnego Programu Przeciwdziałaniu Przemocy w Rodzinie oraz Programu Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2016-2020” przyjętego uchwałą Nr XXVIII/193/14 Rady Gminy Nowinka z dnia 28 marca 2014 r.
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym.
- dzielenie się wiedzą i doświadczeniem zawodowym, wymiana informacji.
- diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie na terenie gminy Nowinka, poprzez prowadzenie rejestru wszczętych procedury Niebieskich Kart – A, rejestru wypełnionych Kart – C i D, gromadzenie i analizowanie uwag o instytucjach pracujących na niwie społecznej itp.
- podejmowanie wspólnych działań: pracowników socjalnych, przedstawicieli oświaty, przedstawicieli policji, kurator sądowy, przedstawicieli GKRPA, przedstawicieli służby zdrowia, organizacji pozarządowych w środowisku zagrożonym przemocą mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku.
- inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie, poprzez powoływanie grup roboczych przez Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego do działań w indywidualnych przypadkach,
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym, poprzez rozpropagowanie plakatów dotyczących zjawiska przemocy, jak i informacji gdzie osoby doznające przemocy mogą otrzymać pomoc, w jakich instytucjach, numery telefonów do tych instytucji,
- inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie, poprzez współpracę z PCPR w Augustowie dotyczącą programów korekcyjno-edukacyjnych.

Posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego odbywają się nie rzadziej niż raz na 3 miesiące. W roku 2020 odbyło się:

- 5 posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego
- 24 posiedzenia grup roboczych do pracy z rodzinami w ramach wszczętej procedury
- wpłynęło 10 Niebieskich Kart.

Grupy robocze powołuje Przewodniczący w formie pisemnej, jednocześnie wyznacza pierwszy termin spotkania z uwzględnieniem godziny i miejsca.

Z przebiegu spotkań grup roboczych wynika, że interdyscyplinarność ma wiele zalet – szybki i pełny przepływ informacji między instytucjami, możliwość podjęcia działań zaplanowanych i skoordynowanych, nie powielających się i wykluczających się wzajemnie.

Główną ideą zespołów interdyscyplinarnych jest stworzenie wspólnej płaszczyzny pracy dla pracowników różnych instytucji zajmujących się pomocą dziecku i rodzinie. Pomoc ta, by była efektywna i skuteczna, wymaga zintegrowanych działań specjalistów. Dlatego też utworzenie Zespołu Interdyscyplinarnego jest najlepszą odpowiedzią na przypadki przemocy w rodzinie. Żaden pojedynczy profesjonalista ani instytucja nie są w stanie kompleksowo zareagować na takie sytuacje.

Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej

w Nowince

Ewa Miezio